

serede Verden. I Foraaret førtes den med stor Voldsomhed i det franske Senat, der forkastede et Forslag om Indførelse af Forholdstalsvalg til Deputeretkammeret, som var blevet vedtaget i Deputeretkammeret; og skønt det er usædvanligt, at Senatet gaar imod Deputeretkammerets bestemte Ønsker, endte det dog med at afvise det. En af Ordførerne, George Trouillot, sagde, at det var den vigtigste Forhandling, som Parlamentet havde haft i 25 Aar, og at Forslaget om Forholdstalsvalg til Deputeretkammeret var det stærkeste Angreb paa den almindelige Valgret, som endnu var blevet rettet imod den. De Ord gør jeg til mine, og De vil deraf kunne forstaa, at jeg tillægger denne Sag ganske overordentlig stor Betydning.

Vi hørte, da Grundlovsforslaget blev forelagt i Fjor, hvorledes Højre erklærede, at den varme Tilslutning, dette Forslag fik fra radikal og socialdemokratisk Side, kunde være et Vidnesbyrd om, i hvilken Grad det vilde fremme disse Partiers Interesser. Højres Kærlighed til Forholdstalsvalgmaaden — og vi hørte jo i Gaar fra det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Hammerich), at denne Kærlighed var 20 Aar gammel — kan vi maaske have Lov til at opfatte som et Vidnesbyrd om, at Højre deri ser et Mittel til at tilintetgøre Virkningen af den almindelige Valgret. Jeg tror, det er saa. Paa dette Punkt stillede den forrige Regering sig, idet den i Forslaget bibeholdt den nuværende Valgordning, men sagde: Nu kan vi jo snakke om det andet. Den nuværende Regering har foretaget en ikke ringe Forandring paa dette Punkt. Ved forskellige Taler, som dels Konseilspræsidenten og dels Indenrigsministeren har holdt i Sommer, er Standpunktet til Forholdstalsvalgmaaden blevet væsentlig forandret. Saaledes sagde den højtærede Indenrigsminister i Herthadalen, jeg tror den 10. August, at han advarede Højre imod at gøre Modstand mod den almindelige Valgret, da det maaske ellers ikke vilde kunne lykkes Regeringen at gennemføre Forholdstalsvalgmaaden. Dette, at det ikke kunde lykkes Regeringen at gennemføre Forholdstalsvalgmaaden, er jo en Forandring fra en passiv, ligegyldig Forhandlingsmaade til en aktiv Talen for denne Sags Retfærdighed. Det er en Forandring af meget væsentlig Betydning. De vil erindre, at Højres Taktik under Valget var baseret paa to Ting: Det stillede Kandidater op i saa mange Kredse som muligt, dels for at slaa Benene fra Venstre, dels for at

levere en Illustration til Forholdstalsvalget, som kunde gøre Indtryk paa dem, der har Sans for det drastiske. Og man kan jo ikke nægte, at Højre opnaaede et overmaade glimrende Resultat. Det var med den største Spænding, det paa Valgdagen fulgte sine forskellige Kandidaters Nederlag. Jeg kunde næsten fristes til at have lidt Medlidenhed med Højre, fordi det ikke lykkedes det ogsaa at tabe Svendborg-Kredsen; saa havde Illustrationen været om muligt nok saa drastisk. Men ogsaa som det nu blev, var Resultatet ret godt. Højre fik med 80,000 Stemmer valgt 7 Kandidater, hvoraf de 6 i København og Omegn.

Siden den Tid er der blevet talt og skrevet om Forholdstalsvalgmaaden i lange Baner; der har ogsaa været omdelt paa ærede Medlemmers Pladser en af „Nationaltidende“ foretagen Enquête. Jeg mener derfor, det er paa sin Plads at undersøge, hvad det egentlig er for en Tanke, som har fanget Sindene i saa høj Grad: Ønsket om Forholdstalsvalgmaadens Indførelse. Den staar ganske i Strid med det Grundloven lagde til Grund for en Ordning af Valgforholdene her i Landet. Det var Grundlovens Tanke, at Valgene til Rigsdagen skulde foregaa uden Klasse- deling, uden Hensyn til Forskellen mellem rige og fattige, By og Land o. s. v., at Rigsdagen skulde være en Repræsentation for Fællesinteresser, Almeninteresser, Hensynet til det heles Vel, derimod ikke et Udtryk for en Bunke Husmænd, som stod overfor en Bunke Gaardmænd, en Bunke Godsejere, en Bunke Byhaandværkere, kort sagt, en Grupperdeling i Befolkningen. Det fælles skulde være det bærende, uden Hensyn til Forskellen i Menneskenes borgerlige Erhvervsinteresser skulde Kredsene for de politiske Valg ordnes. Derigennem mente man, at Valgene blev en Skærsild, hvori Særinteresserne kunde prøves i Forhold til Almeninteresserne, saaledes at kun de Interesser, som kunde gaa denne Skærsild igennem, skulde kunne vinde Repræsentation her paa Tinge. Grundloven foreslog derfor at dele Landet i geografiske Valgkredse, hvor enhver Opfattelse, der uden Hensyn til Stand, Erhverv eller sligt kunde gøre sig gældende som Udtryk for Almeninteresserne, kunde vente at finde Tilslutning, den ene Opfattelse i den ene Kreds, den anden Opfattelse i den anden Kreds, medens derimod den Kandidat, der mødte snæversynet, bunden til Stands- eller Klasseinteresser, ikke skulde være i Stand til at finde en Kreds, der var lige saa